

NOVICE

GLASILO SZDL OKRAJA KOČEVJE

LETO I, št. 5
Izdaja okrajni odbor SZDL
Kočevje
Ureja uredniški odbor
Odgovorni urednik Jože Košir
List izhaja vsako drugo soboto
Cena 10 din

V KOČEVJU, DNE 14. APRILA 1956

OKRAJNA KONFERENCA ZVEZE BORCEV V KOČEVJU

Politično delo v organizaciji ZB je treba okrepiti

Dne 3. aprila 1956 je bila v Kočevju okrajna konferenca Zveze borcev NOV. Poleg 120 delegatov sta se konference udeležila tudi člana Glavnega odbora ZB NOV, tov. Fajdiga in tov. Brtoncelj. Delegati so že prej sprejeli organizacijsko poročilo, načelno politično poročilo je podal sekretar okrajnega odbora tov. Jože Zagar.

Otrokom je treba to pojasniti, da bodo vedeli, za kaj so padli njihovi očetje, za kaj je tako kruto pobijal sovražnik naše ljudi. Tudi živče matere otrok padlih borcev je potrebno opomniti, da imajo otroci vse pravice uživati tisto svobodo, za katero so se borili in padli njihovi očetje, ne pa da živijo otroci pod pritiskom idejno-moralnega nasilja in terorja. Naša ustava vsak moralni pritisk na človeka prepoveduje. So pa ljudje, ki ta moralni pritisk na otroke izvajajo in določila naše ustave s tem kršijo. Tem ljudem je treba postaviti samo eno vprašanje: »Kaj bi dejal oče otroka, katerega so mučili in ubili belogardisti, domobranci ali črnoroki v svojih postojankah tam, kamor sedaj vabijo njihove otroke.« Taki otroci niso svobodni, čeprav imajo za to svojo pravico, ker so dali njihovi starši za to svoja življenja. Vse to je treba otrokom pojasniti in jim poleg finančne in materialne pomoči nuditi tudi moralno podporo. To je velika naloga organizacij ZB. Mladini je treba pomagati, da se vključijo v društva »Partizana«, taborniške organizacije itd. Zveza borcev naj z mladino organizira izlete na zgodovinska mesta NOB in člani ZB naj mladini pripovedujejo o borbah po teh krajih. V Kočevju je muzej NOB. Šole naj bi s pomočjo ZB in ostalih organizacij organizirale obiske tega muzeja. Pri poučevanju zgodovine bi morale naše organizacije nuditi vso pomoč prosvetnim delavcem, pa ne bi bilo potem kritike, da se zgodovina NOB ne poučuje. Prosvetnemu kadru, ki pride na novo na svoje službeno mesto, bi morali člani ZB pomagati v spoznavanju NOB dotičnega kraja. Učitelj bi potem lahko poučeval otroke v šoli o narodnoosvobodilni borbi.

Kakšna bo nova šola

Prispevek k diskusiji o reformi šolskega sistema

Našo javnost je že široko zajela diskusija o reformi šolskega sistema. Povsod ugotavljamo, da sedanja šola ne odgovarja sodobnim prilikam, ker je zastarela, ker ne daje učencem praktičnega življenjsko uporabnega znanja. Družbena stvarnost, ki odpira široko možnost razvoja človekove osebnosti, zahteva v šolstvu korenite spremembe. V čem je sedanja šola zastarela? Družbeno upravljanje in razvoj gospodarstva zahteva več znanja od našega delovnega človeka, zahteva, da bo vsak državljan naše domovine to znanje lahko praktično uporabljal v družbenem delu, da bo imel tudi možnost svoje znanje sam izpopolnjevati. Naša sedanja šola ne more odgovoriti tem zahtevam. Učenje iz knjig za ocene ne more voditi človeka v življenje. Šola v socialistični družbi, ki se bori za popolno odpravo neenakosti med ljudmi, za prevladanje človeških odnosov, mora tudi vsem otrokom dati enake možnosti in pogoje za njihov razvoj. Ali ni neenakost, če je šola upoštevala več ali manj koristi onih otrok, ki so odhajali v gimnazije, in teh je bila čisto druga, vsi ostali pa so svojo šolsko obveznost končali še pred 8. razredom osnovne šole? Vsi ti niso nenadarni ali defektni, velik del teh otrok bi se v drugačnih šolskih okoliščinah lahko razvil. Več znanja ne potrebuje samo učenec, ki se je odločil za nadaljnji študij. Tudi delavec, obrtnik in kmet na vsi bo z višjo izobrazbo laže delal v tovarni, na kmetiji in v družbenih organizacijah. Uvajanje novega šolskega sistema, novih učno-zgodovinskih oblik bo lahko prispevalo svoj delež k odpravljanju neenakosti med državljani in jim omogočilo družbeno aktivno delo.

Zaključki konference ZB NOV

Na okrajni konferenci ZB NOV okrajna Kočevje so bili na podlagi poročil in razprave o dosedanjem delu sprejeti številni sklepi.

Poleg vsega drugega svojega dela so osnovne organizacije dolžne skrbeti za otroke padlih borcev in žrtve fašističnega terorja. Spremljati morajo njih šolanje in vzgojo. Otrokom, ki so dokončali osemletno šolanje, je treba preskrbeti za poplavitve. S pomočjo dopolnilnih šol je treba omogočiti tistim s prejemajo izobrazbo, da si lahko pridobijo pogoje za vstop v življenje. Otrokom v gimnazijah moramo nuditi pomoč pri študiju in jih rešiti gmočnih skrbi s štipendijami in podporami. Spremljati moramo uspehe dijakov in jim, če treba, pomagati z inštrukcijami.

Pomoč zaostalim krajem
Stvar družbenih in oblastnih organov bo, da pripomorejo k splošnemu dvigu zaostalih področij in s tem seveda tudi enotni enoletni šoli. Niže organizirane šole bo treba postopoma dvigati ali pa povečevati s sosednjimi in se pri tem ozirati na že obstoječe pogoje (prezovna sredstva vsaj za višje razrede itd.). Naša naloga je, da tudi v zaostalih krajih omogočimo učencem isto znanje, kot ga bodo dobili učenci v razvitejših šolskih centrih.

Prvi sklop se je nanašal na samo organizacijo. Delegati so sklenili utrditi vse občinske odbore Zveze borcev, postaviti vse potrebne komisije, razdeliti delo po funkcijah in komisijah. V tistih krajih, kjer je potrebno, naj se postavijo še vodstva novih osnovnih organizacij, preko katerih naj občinski odbori Zveze borcev izpolnjujejo svoje naloge.

Posebno skrb moramo posvetiti načinu pouka zgodovine narodnoosvobodilne borbe v šolah. Delati je treba na tem, da bodo učenci spoznali v njej svojo velikost naše borbe, najlepše zglede junaštva in tovarišstva, silnega trpljenja in veličastne podpore celotnega slovenskega ljudstva in jugoslovanskih narodov našim borbenim edinicam. Najprej morajo poznati učenci vseh šol zgodovino domačega kraja in šele nato prehajati na zgodovino Slovenije in Jugoslavije.

Nova šola se bo tesneje povezala z družbeno skupnostjo in od tu črpala življenjsko moč. S tem da se naslanja na večino otrok, bo nujno postala šola vsega mladega rodu. Učni programi in način dela bodo obvezne šole temeljni na vsklajevanju odnosov med učenci in šolo. V učencih mora vzbujaati vedoželjnost, samostojnost v opazovanju in razvijanju drugih oblik mišljenja. Učenec se pri takem načinu dela ne bo samo izobraževal, pač pa tudi vzgajal in pridobival osnovne delovne navade in potrebno tehnično znanje.

Prav tako moramo čimprej sprejeti v našo organizacijo vse tiste tovariše, ki imajo za to pogoje. Pri sprejemanju se ne smemo pustiti vplivati osebnim nasprotovanjem. Dokončno bo treba urediti evidenco našega članstva ter vzporedno s tem zaostri vprašanje pobiranja članarine.

Občinski odbori Zveze borcev naj posvečajo vso skrb evidenci šolajočih se otrok padlih borcev in žrtve fašizma. Preko občinskih komisij za štipendije, v katerih mora sodelovati tudi eden najboljši član občinskega odbora Zveze borcev, je treba nuditi otrokom štipendije. Otroci padlih borcev in žrtve fašističnega terorja imajo prednost in zanje morajo vedno biti na razpolago sredstva. Uporabo štipendij in uspeh otrok v šoli je seveda treba nadzorovati.

Pri takem procesu vzgoje in izobraževanja bo učitelj imel odgovorno družbeno nalogo svetovalca, vzgojitelja in organizatorja. Reforma seveda ne bi bila popolna, če ne bi reformirali tudi učitelja, ki bi na šoli poučeval in učiteljska, kjer se bo ta kader šolal. Reformirano šolo zahteva čas, v katerem živimo, ne glede na to, da pogoji niso povsod enak. Od prizadevanja vseh socialističnih šol je odvisno, kakšna bo nova obvezna šola. Čimprej ustvariti potrebna materialna sredstva in učni kader — to je naloga nas vseh.

PO SVETU

Medtem ko se v Londonu vrstijo seje pododbora za razorožitev Združenih narodov, na katerih predstavniki velesil stavljajo vedno nove predloge za razorožitev in tako povzročajo vedno večjo zamotanost tega težkega vprašanja, se na Bliznjem vzhodu vrstijo spopadi med Izraelci in sosednimi Arabci. Še posebno v zadnjem tednu so ti spopadi postali nevarni za mir na tem področju. Bliznji obisk generalnega sekretarja Združenih narodov Hammarskjöldja v teh državah naj bi izboljšal mednarodno situacijo in našel pota in načine za mirno ureditev spornih vprašanj med arabskimi državami in Izraelom.

Že drugič nas je obiskal zunanji minister Belgije Paul Henri Spak, belgijski socialist in eden glavnih borcev za Zahodno-evropsko unijo. Ob svojem prihodu je izjavil, da med našo državo in Belgijo ni nobenih spornih vprašanj, da vlada že tradicionalno prijateljstvo in sodelovanje in da je prišel k nam z nalogo, da to sodelovanje še poglobi.

Tečaj delavske mladine o Ribnici

V Dubrovniku zaseda Svet Medparlamentarne unije, v katerem so včlanjeni skoraj vsi parlamenti sveta. Svet je razpravljal o številnih mednarodnih problemih, med drugimi tudi o razorožitvi in o sprejemu LR Kitajske v to organizacijo. Medtem ko je bila resolucija o razorožitvi sprejeta in so jo naslovili na vse parlamente sveta in v njej zahtevali, naj parlamenti prisilijo svoje vlade, da nehajo tekmovali v oboroževanju, pa glede LR Kitajske niso prišli do sporazuma. Sprejet je bil predlog naše delegacije, da bo Svet obravnaval isto vprašanje čez leto dni.

Gospodarska ustanova »Snaga« je pričela z delom z zelo skromnimi sredstvi; tako je imela n. pr. samo en par konj in nekaj ljudi, ki seveda niso bili kos vsem nujnim delom. Po reorganizaciji so se stvari izboljšale. Na cesti se je pojavila skupina stalnih delavcev, ki sedaj redno čistijo in odvažajo odpadke z mestnih ulic in parkov. Tedensko odvažajo gospodinjске odpadke iz središča mesta. Javno razsvetljavo pregledujejo redno vsak mesec in po potrebi zamenjajo žarnice. Kanalizacija se čisti redno, tako sedaj ni večjih zastojev, še vedno pa je seveda tu in tam stara kanalizacija pokvarjena, kar so še posledice bombardiranja. Kolikor pač finančna sredstva dopuščajo, se kanalizacija vsako leto popravlja ozir. se gradijo novi priključki, kjer je to neobhodno potrebno. Poleg vzdrževanja čistoče v mestu opravlja gospodarska ustanova »Snaga« še razne usluge, tako n. pr. prevoze s konjsko vprego ob vsakem času na območju kočevskega sektorja. Tudi popravila ceste, gradi nova stranska pota itd. V letu 1953 se je organizirala delavnica, ki nudi delovnim ljudem hitro in solidno uslugo s kolarskim delom, t. j. izdeluje po naročilu razne vozove, nasadila za razno orodje itd. To delavnico je bilo nujno potrebno organizirati, saj je edina v mestu, ki se peča s kolarskimi deli.

Tečaj je vodila tov. Borovčeva in je tečajnike vedno pozivala, naj se v študij poglobljajo tudi doma, da bodo čimprej sposobni prijeti za delo vsak na svojem delovnem mestu.

NEODVISNI MAROKO
Zatem ko je Francija priznala svoji nekdanji koloniji Maroku neodvisnost, je sedaj tudi Španija pristala, da svojemu delu Maroka prizna neodvisnost pod enakimi pogoji kot Francija. Tako lahko v kratkem pričakujemo, da se bo vpliv neodvisnega Maroka kazal tudi v obravnavanju vprašanja neodvisnosti sosednjega Alžira. V tej francoski koloniji so hudi spopadi na dnevnem redu. Francoski vladi Republikanske fronte ni uspelo, da bi s mirnimi političnimi sredstvi rešila spor okrog Alžira, in je prisiljena pošiljati v Alžir vedno več novih čet.

Ker je bilo veliko povpraševanje po kamnoseških delih, se je tudi kamnoseška delavnica organizirala leta 1955. V letu 1956 se je še razširila in sedaj predvsem izdeluje nagrobne spomenike po naročilu.

Po svečani razdelitvi spriceval je predsednik SZDL povabil tečajnike v Dom armije na prigrizek in na intimo zabavo.

JUGOSLOVANSKA AKTIVNOST
Parlamentarna delegacija naše ljudske skupščine je odpovala v Bolgarijo na povabilo Sobranja. Delegacija je bila v Bolgariji lepo sprejeta. Medtem pa je že prišlo vabilo, naj naša ljudska skupščina pošlje svojo delegacijo na obisk v Izrael.

Še bolj vidno se je razvil Mestni vodovod, ki danes opravlja vsa popravila vodovodnega omrežja, obenem pa skrbi tudi za nove priključke ne samo v mestu, ampak tudi na podeželju. Tako je uprava vodovoda izvršila večja dela v Sodražici, Mozlju itd.

V imenu tečajnikov se je zahvalil predavateljem tov. Šporar, ki je izrazil posebno zadovoljstvo nad tem, da so v tečaju v tako kratkem času marsikaj pridobili, kar bo vsakemu koristilo, tako v proizvodnji kot tudi drugod.

V zvezi z bližnjim obiskom maršala Tita v Franciji je predsednik francoske vlade Guy Mollet izjavil, da bo Francija sprejela maršala, kakor to zasluži in pri tem poudarila staro prijateljstvo, ki veže obe deželi. Po njegovem mnenju je Jugoslavija pridobila med Francozi mnogo prijateljev tudi s svojo neodvisno politiko in borbo za gospodarsko in politično samostojnost.

Pri Upravi stanovanjskih skupnosti opazi, da skrbi za razna gradbena popravila, n. pr. fasada, za preurejanje stanovanjskih prostorov in silčno.

K. Pogačnik

V delavski svet so bili izvoljeni najboljši člani delovnega kolektiva, kar daje jamstvo za uspešno delo. Izvoljene so bile tudi ženske, nekaj pa jih je na žalost kandidature odklonilo.

V vseh teh ustanovah pa so seveda tudi razne pomanjkljivosti, kar je v glavnem posledica primitivnega mehaniziranja. Potrebna je boljša delavna oprema, potrebni so stroji in prostori, upravna in gospodarska poslopja. Trenutno si teh izboljšav še ne moremo privoščiti, poskušati moramo torej pri delu doseči večje uspehe zlasti z boljšo organizacijo.

RUDARJI SO VOLILI NOV DELAVSKI SVET
28. marca so bile na Rudniku volitve delavskega sveta. Od 795 volilnih upravičencev je volilo 661 rudarjev, 134 pa se jih volitev ni udeležilo. Od teh je bilo 90 predhodno opravičenih, nekaj pa se jih je opravičilo šele po zaključku volitev.

Naročnikom „NOVIC“
Ker nimamo list nobenih lastnih obratnih sredstev, prosimo vse naročnike, zlasti pa podjetja, da naročnino čimprej poravnajo in s tem omogočijo redno izhajanje našega lokalnega lista »Novice«. Prav tako prosimo vse, ki naročajo objave in oglase, da sproti poravnajo račune.

Za naše kmetovalce

Z gozdovi moramo pametno gospodariti

Gozdovi pokrivajo nekako 59 odstotkov celotne površine okraja in predstavljajo največje naravno bogastvo kočevskega okraja. Gozdna proizvodnja je tudi srednja gospodarska panoga, od katere se direktno ali pa posredno v nadaljnji industrijski, obrtni in domači predelavi ustvarja največji dohodek okraja. Ker pa je splošna uporabnost lesa tako široka in pestra, da gozdovi v sedanjem stanju ne morejo več zadovoljiti vse potrebe po lesu, postaja vprašanje štednje za lesom in istočasno pravilno gozdno gospodarjenje iz dneva v dan večji problem.

Gozd ni samo izvor lesne surovine, temveč opravlja tudi različne naloge, od katerih čisto zavis uspeh in razvoj mnogih gospodarskih panog, n. pr. kmetijstva, električarstva, gradbeništva itd. Gozd je regulator klime, vodnega režima in v veliki meri vpliva na plodnost ali celo obstoj kmetijskih površin sploh. In še mnogo drugih koristi je, ki jih nudi gozd: lov, razni sadeži, turizem itd.

Zdrav in normalen je tisti gozd, ki gozdno zemljišče popolnoma izkoristi, ki daje trajno največji prirastek, a to je nekako pri hektarski zalogi 250-300 m³. Prekomerne zaloge, gozdovi pragozne tipa, tudi niso zaželeni, ker dajejo navadno kvalitativno slabši les, težko je njih obnavljanje, a je tudi sorazmerno z visoko lesno gnoto prirastek dosti nizek. Takšni so često na Kočevskem bivši veleposestniški gozdovi, le redko, kjer je spravilo lesa zelo težko, tudi privatni gozdovi.

LE ZDRAV GOZD DAJE DOBER PRIRASTEK

Velika večina naših gozdov, posebnost kmečkih, je bila že pred vojno močno izkoriščana. Za gozd je namreč usodepolno, če se v njegovo glavnicu, to je lesno zalogo, lahko posega predčasno in močneje, kot je trajnemu donosu ali prirastku primerno. To stanje se je zaradi prekomernih sečenj v prvih povojnih letih, da se zadosti potrebam hitre obnove in industrializacije naše dežele, še dalje močno poslabšalo, tako da cenijo povprečno hektarsko lesno zalogo le še na ca. 105 m³. Res je povprečje na Kočevskem nekoliko višje, vendar tudi

ne presega polovice zgoraj omenjene racionalne lesne zaloge (vsaj 250 m³). Ker so lesne zaloge tako nizke, je razumljivo, da ne dajejo onega prirastka lesne mase, kakor bi to ustrezalo naravnim pogojem, a s tem je prizadeta predvsem naša predelovalna industrija in obrt ter naša celotna potrošnja. Posledice nenormalnega stanja so še tudi: slabo zdravstveno stanje sestojev, slabše kvalitete in manjša izbira lesnih proizvodov, močna degradacija produktivne sposobnosti gozdnih zemljišč, slabo naravno pomlajevanje, širjenje gozdnega pivela itd.

(Dalje prihodnjik.)

Pomladanski nasveti

Setveni načrt

Setveni načrt bi morali biti urejeni že pozimi in prav gotovo je, da jih naši kmetovalci nimajo napisanih na papirju, kar bi bilo pametno, temveč jih imajo v glavi. Kmetovanje na poljih in travnikih je pri večini naših kmetovalcev sad dolgoletnih izkušenj in starih navad. Če stare navade temeljijo na izkušnjah in so v skladu z današnjim stanjem kmetijskih znanosti, potem se jih je treba držati, marsikje pa zavirajo napredek in jih je treba spremeniti. V naslednjih vrsticah je govora o nekaterih stvarih, ki so važne za doseg visokih pridelkov.

20 TON KROMPIRJA NA HA

Na težjih zemljah in ravnejših

položajih, kjer ni nevarnosti pred izpiranjem zemlje, je bila zimska praha za krompir zelo koristna. Kjer bo gnojeno krompirju s hlevskim gnojem v pomladi, je treba uporabiti čim bolj zrel hlevski gnoj, ker sveži krompirju ne prijia in ga dela manj odpornega proti boleznim. Zelo važno je, kakšno je seme. Če to ni dobro in poteka od izrojenega krompirja, potem je zama ves trud pri obdelavi zemlje in oskrbovanju krompiršč. Pri delu in gnoju, ki ga vlagajo naši kmetje v pridelovanje krompirja, bi moral biti povprečen prirastek 20 ton na 1 hektar, in če ni dosežen tak prirastek, je v največ primerih krivo slabo in izrojeno seme.

(Nadaljevanje v prihodnji številki.)

Protidružbeno delovanje župnika na Slemenih

V začetku leta 1955 je Socialistična zveza delovnega ljudstva in Mladina ustanovili prosvetno društvo »Slemenac«, v katero je včlanjeno 70 oseb, prebivalstva Slemen. V društvu aktivno sodelujejo mladi in starejši ljudje. Takoj na ustanovnem obnem zboru si je društvo postavilo težko nalogo — obnoviti med vojno porušeni prosvetni dom — in je nalogo že tudi izpolnilo. Društvo je organiziralo delo pri obnovi doma, člani so pa pomagali s prostovoljnimi delom, in tako je društvo izločilo novo adaptirano dvoranu svojemu namenu lansko leto na Silvestrov večer. V počastitev obnove dvorane je dramska sekcija pripravila na Silvestrov večer in na Novoga leta dan komedijo »Razdor med zakonci«, pevaska sekcija pa koncert narodnih in umetnih pesmi. Dalje je 12. februarja letos uprizorila veseligr »Detektiv Megla«, ki je bila na željo prebivalstva ponovljena 4. marca. Sedaj pa študirajo dramo v treh dejanjih »Prevara« in jo bodo uprizorili v nedeljo 8. aprila.

Moški, ženski in mešani pevski zbor bo tudi začel z vajami prihodnji mesec, v maju bo prirejen pevski koncert z večjim številom pesmi. Prosvetno društvo je med prebivalstvom zelo priljubljeno, saj dokazuje to že samo uspešno delovanje društva na kulturno-prosvetnem področju.

To delovanje društva je pa postalo trn v peti župnemu upravitelju Stojanu Novaku, ki je začel sistematično zavirati kulturno-prosvetno dejavnost društva. Že za prvo igro je prišla propaganda iz župnišča, da je igra slaba, brezbožna itd. Za dramo, ki jo pa sedaj študirajo, je pa kar javno in

odločno nastopil, da bo za vsako ceno preprečil uprizoritev navedene drame.

Najprej je svoji služkinji, ki je članica prosvetnega društva in ki je prevzela eno od glavnih vlog pri tej drami, prepovedal, da ne sme sodelovati in je morala po treh tednih učenja prenehati in vrniti vlogo režiserju. Društvo je namesto nje dobilo drugo igralko in se dra ma študira dalje. Ko je Stojan Novak videl, da ni na omenjeni način nič opravil, je začel gonjo na najbolj široki fronti, uporabil je v cerkvi prižnico, ki je z nje v nedeljo 18. marca letos pri cerkvenih upravnih posvili polovico pridige opravi proti prireditvi, ki jo ima v načrtu domače prosvetno društvo, kakor ga je on imenoval. Ko je s prižnice prečital diplomatsko sestavljeno protestno noto proti prireditvam prosvetnega društva, je s tem povzročil razdor in nejevoljo med ljudstvom.

Književno delo, to je knjigo za navedeno dramo, ki jo župnik brani uprizoriti, je prosvetno društvo dobilo na prosvetnem servisu Zveze Svobod in prosvetnih društev Slovenije iz Ljubljane in je tam registrirana, da se lahko predvaja na ljudskih odrih. Prosvetno društvo »Slemenac« dela po svojih pravilih in je registrirano pri tajništvu za notranje zadeve okraja Kočevje in pri Svetu Svobod in prosvetnih društev okraja Kočevje in je po ustanovnem redu družbene in politične ureditve v FLRJ družbene organizacija, ki je njena naloga skrbeti za splošno izobrazbo državljanov, posebno pa mladine na kulturno-prosvetnem področju na socialističnih osnovah. S tem, da je župnik oviral dejavnost družbene

organizacije na prejšnjem področju in s tem zlorabil versko opravilo v politične namene, kar je povzročilo razdor in nejevoljo med ljudstvom, je storil kaznivno dejanje po kazenskem zakoniku o pravnem položaju verskih skupnosti.

Umestno bi bilo, da bi pristojni organi v bodoče vse tako in podobno zaviranje prosvetne dejavnosti onemogočili. Gregorski faranje zahtevajo, da se Stojan Novak službeno premesti iz našega kraja v drug kraj; tudi to naj storijo pristojni organi.

Stanko Lovšin

★

Pretekli teden so se zbrali člani SZDL in člani KUD »Slemenac« pri Gregorju in obsohli delovanje tamkajšnjega duhovnika Stojana Novaka proti kulturno-umetniškemu društvu. Čeravno je bil Novak član SZDL, se ni nikoli udeleževal sestankov niti ni delal ničesar v organizaciji SZDL. Z ozirom na njegovo nedelavnost in preprečevanje dela KUD, je bila izključitev župnika iz vrst SZDL utemeljena.

Vprašanja in odgovori

VPRASANJE

Koliko traja vojaški rok v JLA? Zakaj nekateri služijo 18 mesecev, drugi pa dve leti, čeprav imajo enake pogoje?

ODGOVOR

Člen 71. Zakona o narodni obrambi se glasi:

»Služenje vojaškega roka traja v JLA dve leti. Izjemno pa služenje vojaškega roka traja:

1. Tri leta v vojni mornarici.

2. 18 mesecev za osebe s končno srednjo ali tej enako šolo.

3. Eno leto:

a) za osebe, ki z uspehom končajo učenje v šolah za rezervne oficirje in naredijo izpit za rezervnega podporočnika (pogoj za vstop v šolo je končana popolna srednja šola);

b) za osebe s končno višjo šolo, s fakultete ali pa nje enako šolo.

Torej je za veliko večino vojaški rok po zakonu DVE leti.

Izjemoma so odpuščeni iz JLA vojaki, ki še niso dopolnili roka dveh let, če so v enotah z uspehom končali in pred rokom obvladali snov, predvideno za določeni rod vojske. V tem primeru se po izrecni naredbi vrhovnega komandanta ali pa državnega sekretarja za narodno obrambo odpuščajo vojaki iz JLA pred zakonitim rokom dveh let.

Vsi trije odbori so bili mnenja, da bi bila gradnja poljske opekarne v Fari uspešnejša, če bi pri njej sodelovale še zadruga Banja Loka, Fara in Oslinica, ker so potrebe po opski tudi tu velike. Pridelovanju zelenjave naj bi se v tem kraju poveljala večja pozornost, ker bi zelenjava lahko prodajali na Reko ali drugam. Odborniki so bili mnenja, da bi na Reki skupno odprli trgovino za zelenjavo in sadje.

Ko sem se poslavljaval od njih, sem jim vsem z obraza bral pripravljeno, storiti vse za napredek tega lepega predela našega okraja. Želim jim pri tem delu mnogo uspehov!

Karol Pogačnik

Občni zbori kmetijskih zadrug

Glede na težnje naše ekonomske politike v smeri dvigovanja kmetijske proizvodnje in proizvodnje, ki neposredno dviga življenjsko raven, se bodo letošnji občni zbori morali vrniti zlasti v tem duhu. Poleg obravnave dela, ki ga bodo upravniki predložili pri združbenih odbori, bo važnejše, da upravni odbori temeljito pripravijo kmetijsko gospodarski program zadruga, v katerem konkretno naloge, ki jih bo imela zadruga v tekočem letu. Pri tem je važno, kako in zakaj bodo zadruga predvidevala sredstva, ki so jih ustvarile v preteklem letu. Porazdelitev sredstev mora biti takšna, da ne bo vplivala le na dvig kmetijske proizvodnje na podlagi individualne lastnine, temveč tako, da se bodo ojačili družbeno ekonomski odnosi na vasi. Naše zadruga morajo priti do izraza kot socialistični činitej v organizaciji kmetijske proizvodnje. Družba daje v ta namen na razpolago visoka gnotna sredstva. Če upoštevamo, da predvideva letošnji družbeni plan 52 milijard za potrebe kmetijstva, in od teh sredstev bo nedvomno nekaj deležen tudi naš okraj, da so zadruga v preteklem letu ustvarile ca 70 milijonov dobička, da bodo letošnji skladi za pospeševanje kmetijstva znatno večji tudi pri okraju in občinah, potem bomo imeli s stalnišča materialnih sredstev dovolj osnove, da se lahko temeljito lotimo preobrazbe vasi in s tem v zvezi tudi dviga kmetijske proizvodnje v okraju. S temi družbenimi sredstvi bomo lahko še bolj okrepili ekonomsko moč zadruga in tako navezali individualne kmetijske proizvajalce na odvisnost od zadruga, s tem pa utrjevali pot do pravih socialističnih odnosov na vasi.

Te naloge, ki jih smatramo za

najnujnejše, pa bodo zadruga izvršile le takrat, če bodo imele v upravnih odborih sposobne in dela voljne združbenike. Člani zadruga bodo morali pri volitvah novih odborov torej temeljito preudariti, katere člane bodo izvolili v odbore. Prav gotovo je pomanjkljivo, da nimamo do sedaj v upravnih odborih mladih združnikov in žen zadruga. Te pomanjkljivosti bomo odpravili le tedaj, če bodo za razvoj združništva bolj skrbeli tudi družbene organizacije na vasi. Organizacije Zveze komunistov in Socialistične zveze delovnih ljudi imajo trenutno pred seboj odgovorno nalogo, da bodo sodelovale pri pripravah in izvedbi občnih zborov zadruga.

os.

Delo nadzornih odborov v treh KZ

Na pobudo OZZ Kočevje so se zbrali vsi trije nadzorni odbori v nedeljo 18. 3. 1956 na sešču Kmetijske zadruga v Fari. Na sestanku so se pomenili o delu in nalogah nadzornih odborov pri kmetijskih zadrugah ter o pripravah za občne zборе.

V KZ BANJA LOKA POTREBUJEJO TOVARNI AVTOMOBIL

Takole delajo nadzorni odbori pri navedenih zadrugah: V Banja Loku so tesno povezani z upravnim odborom, pregledali so zapisnike seji in kontrolirajo sklepe upravnega odbora. Pred zborom bo imel nadzorni odbor še posebno sejo. Reklji so, da pri njih zadruga dobro dela, ker imajo dobrega upravnika. Težko je le to, da bi si radi kupili tovorni avtomobil — le-ta bi se jim izplačal že v dveh letih — a nimajo zanj dovolj lastnih finančnih sredstev. Primanjkovalo jim bo še 1.200.000 din.

V FARI NIMAJO UPRAVNIKA KZ

V Kmetijski zadrugi Fara Nadzorni odbor ni imel samostojnih sej, vendar je tesno sodeloval z upravnim odborom. Obljubili pa so, da bodo pred zborom imeli še svojo sejo. Upravnemu odboru in zboru zadruga bodo predlagali, da mora zadruga dobiti upravnik. Dosele je posle upravnik vodil knjigovodja, a ga je to preveč obremenjevalo. Ker je bilo to tudi sicer v nasprotju z zakonitimi predpisi, je knjigovodja službo odpovedal. Čim bodo dobili upravnik, bi pričeli z gradnjo poljske opekarne, ki je za te kraje nujno potrebna že zaradi oddaljenosti od drugih, saj stane 1 komad zidne opeke franco Fara 16 din, Surovin za opeko imajo dovolj in tudi strokovnjake imajo že na razpolago.

ISKRA IZ LOKOMOTIVE JE ZANETILA POZAR

Minulo soboto je iskra iz lokomotive tovornega vlaka med železniškimi postajama Dvorska vas in Velike Lašče zažgala gozdno površino ob prog. Zaradi vetra in suhih tal se je ogenj z naglico širil. Da pa ni bilo večje škode, gre za slaba logarju in delavcem, ki so uredili požarni pas ob prog. —d—

Zvnmirja jih tudi vprašanje umetniš gnojil. Upravni odbor je sklenil znižati visoke cene s pomočjo sklada za pospešitev kmetijstva. Precejšnjo škodo jim je napravila tudi huda zima, saj jim je zmrznilo 1100 kilogramov semenjskega krompirja.

KLJUB TEŽAVAM V OSILNICI DOBRO GOSPODARIJO

Nadzorni odbor KZ Oslinica je precej aktiven in sodeluje na sejah upravnega odbora. Imel je že dve samostojni seji in se sedaj pripravljajo na sejo občnega zbora. Odbor je pregledal vse poslovanje v zadrugi in revizijsko poročilo ter ugotovil zadovoljivo stanje. Izgubo je imela le pekarinja, in sicer 57.000.— din, zaradi visokih prevoznih stroškov, cena kruha pa mora po odločbi OLO biti ista kot drugje. To zgrubo bodo krili iz dobička ostalih dejavnosti. Tudi rodovnik živine so uvedli in dosegli že vidne uspehe.

Zadružnik iz Slavskega Laza je pridelal 31 ton krompirja na ha

Pri obravnavanju izidov lanskoletnih gnojilnih poskusov, ki so bili izvedeni pri dobrih gospodarjih zadruga, je bilo ugotovljeno marsikaj, kar bo zanimalo bralce »Novic«. Največji prirastek krompirja je bil dosežen v Slavskem Lazu pri zadružniku Matiji Lisac, in sicer 31.000 kg na hektar. Ne zaostajajo dosti pridelki Jožeta Stritarja iz Velikih Lašč z 28.600 kg, Vinka Pavliča iz Podgor z 26.500 kg ter Marije Arko iz Bukovice s 26.300 kilogramov krompirja na 1 hektar. Značilno je, da so vsi uporabili sveže priznane seme, ki ga je dobavila okrajna kmetijska služba.

Največ koruze se pridelali v kolpski dolini, ki ima za pridelovanje koruze najboljšo naravne pogoje. Pa tudi drugod v okraju so pridelali v Slavskem Lazu pri v poskusih najsibši prirastek 3290 kilogramov suhega zrnja na 1 ha, kar za lauske vremenske razmere ni slabo. Najboljši prirastek izven kolpske doline pa je dosegel Ludvik Šilc iz Sušja, ki je dobil na s superfosfatom gnojni parceli 6270 kilogramov suhega zrnja na 1 ha. Največji prirastek pšenice je bil dosežen pri Vinku Pavliču iz Pod-

Za leto 1956 je upravni odbor napravil delovni načrt, ki ga bodo dali v potrditve obnemu zboru. Priljubljeni so tudi krojni tečaj za žene zadruga, pa jim žal ni uspelo dobiti predavateljice.

Vsi trije odbori so bili mnenja, da bi bila gradnja poljske opekarne v Fari uspešnejša, če bi pri njej sodelovale še zadruga Banja Loka, Fara in Oslinica, ker so potrebe po opski tudi tu velike. Pridelovanju zelenjave naj bi se v tem kraju poveljala večja pozornost, ker bi zelenjava lahko prodajali na Reko ali drugam. Odborniki so bili mnenja, da bi na Reki skupno odprli trgovino za zelenjavo in sadje.

Ko sem se poslavljaval od njih, sem jim vsem z obraza bral pripravljeno, storiti vse za napredek tega lepega predela našega okraja. Želim jim pri tem delu mnogo uspehov!

Karol Pogačnik

SESTANEK ČEBELARJEV V SODRAŽICI

Sestanek organiziranih in neorganiziranih čebelarjev v občini Sodražice je bil že zelo potreben in udeležila se ga je večina ljubiteljev naših muh. Razpravljali smo o delu čebelarja pozimi — kuhanju voska, izdelavi satnic — ter o čebelnih boleznih. Prav bo, da bo strokovnjak obiskal vse čebelnjake, pregledal vse družine in zaznamoval sumljive nalezljive bolezni. Mnogo so čebelarji razpravljali tudi o kajenju medonosnih rastlin, o nabavi tehtnic, ureditvi pavičev na planinah in o letošnji muhasti zimi. Vsi so si želeli dobre medovne letine.

L.

PROŠNJE ZA SEČNA DOVOLJENJA

Redni rok, do katerega se bodo sprejemala prošnje za sečna dovoljenja za leto 1957, je 1. julij 1956. Vsi posestniki, lastniki in upravitelji nedržavnih gozdov ter tudi državne in družbene organizacije, razen gozdnih gospodarstev, ki nameravajo sečati v letu 1957, naj do navedenega dne predložijo občinskim ljudskim odborom prošnje za sečno dovoljenje (vključno za zimsko sečnjo 1956/57).

Prošnje morajo obsegati vse zahtevane podatke glede na čl. 7. Uredbe o sečnjah gozdnega drevja (Ur. list LRS št. 30 od 5. 8. 1954) z razliko, da je potrebno navesti količino in vrsto lesa ločeno na namen potrošnje (lastna potrošnja in količina za blagovno potrošnjo).

V rednem roku vložene prošnje za dovoljenje sečnje so takse proste.

Okrajna uprava za gozdarstvo
Kočevje

Zaključki konference ZB

(Nadaljevanje s 1. strani)

je treba tudi pomagati z obleko in obutvijo. Na letovanjih si učenec pridobije novih moči za novo šolsko leto, okrepi si zdravje in sklenejo nova tovarištva. Prijave za letovanje naj zbirajo naše organizacije Zveze borcev s pomočjo šol in učiteljstva.

Na konferenci je bilo ponovno poudarjeno, da se morajo vse osnovne organizacije in vsi člani ravnati po sklepih VI. plenuma CK ZKJ, ki je nakazal nalogo za vzgojo mladine. Zato se morajo člani posvetiti temu delu in se vključiti povsod tja, kjer se vzgaja naša mladina, v šolske odbore, mladinske organizacije, v vodstva raznih tečajev, kulturno umetniška društva in v telesno vzgojno društvo »Partizana«. Organizacije morajo vedno nuditi pomoč borem in aktivistom zlasti pri iskanju zaposlitve in jim omogočiti zdraviljenje in pomagati pri urejevanju invalidnin in pokojnin. Še posebno moramo skrbeti za vojne vdove in invalide ter jim pri organih naše ljudske oblasti in pri Zavodu za socialno zavarovanje nuditi konkretno pomoč. Skrbeti moramo za to, da bodo imeli naši člani prednost tudi pri reševanju stanovanjskih problemov.

Prav tako je treba tudi nuzne narodnoosvobodilne borbe v Kočevju nuditi vsestransko pomoč. Pomagati mu bo treba urediti zbrano zgodovinsko gradivo, izpopolniti ga moramo še z življenjski in spomin na zgodovinske dogodke, zato je dolžnost vsakega člana Zveze borcev, da mu pošlje svoje prispevke o raznih akcijah v času NOV. Še nadalje je potrebno zbrati zgodovinsko gradivo. Poskrbeti bomo morali, da dobi muzej svojega čuvarja, ki ga bo oskrboval in urejeval.

Po sklepu III. kongresa ZB NOV Jugoslavije praznujemo letos prvič 4. julij kot Dan borcev. Ta praznik mora biti delovni dan naših organizacij. Le-te morajo poskrbeti, da bodo ta dan proslavile v delu. Sklicati je treba svečane seje, na katerih se naj pregleda dosedanje delo in napravi sklepe za bodoče leto. Poleg tega naj se ta dan obišče spomenike in grobove padlih borcev, vojne vdove, vojne invalide, otroke padlih borcev ter se jim

nudi konkretna pomoč. V vseh tisti krajih, koder še niso urejeni grobovi padlih borcev, naj se njihove grobišča primerno uredi; prav potrebno pa je rešiti problem na Turjaku, v Starem logu, bolnici na Suhem vrhu, Smrekovcu in drugod. Zbirajo naj se sredstva za postavitev primernih spomenikov, vzidanje plošč, obeleževanja bojišč, partizanskih potov, kurirskih stanic, sedežev raznih oblastnih in političnih forumov v času NOV itd.

Sklenjeno je bilo tudi, naj se organizacije Zveze borcev povežejo z organizacijami predvojaške vzgoje, Ljudske tehniške, gasilske, strelskiškim društvom, PAZ, RKS, ZRO, da se bo delalo enotno na dvigu borbene sposobnosti civilnega prebivalstva in se ga pripravljalo, da bo v primeru potrebe stopilo enotno v obrambo naše domovine.

Končno je bilo še poudarjeno, da je dolžnost naših organizacij in vseh članov tudi, da se vključijo v odbore družbenega upravljanja, v razne gospodarske organizacije in kmetijske zadruga in da vodijo socialistično gospodarsko politiko.

Delo kmetijske zadruga o Karlovci

V pripravah na redni letni obračun vodstvo in združniki KZ Karlovca ugotavljajo dosežene uspehe in pomanjkljivosti v preteklem letu. Splošna ugotovitev je, da je bilo poslovanje te zadruga kljub raznim težavam in nedostatom zadovoljivo. Je pa zadrugi nujno potreben sposoben upravnik, ki bi vodil vsa dela, ker je dejavnost precej razširjena, saj ima eno trgovsko poslovalnico, poslovalnico za odkup suhe robe in lesa, dve žagi venecjanski, dinamo za proizvajanje električnega toka, mizarstvo, strugarstvo delavnico in še nekatere druge obrate.

Čeravno zavzema KZ področje 23 vasi in zasevkov, šteje vendar samo nekaj nad 110 članov in od tega številca je precej nekmetov. Mogoče je eden od vzrokov, da ne vstopajo kmetje v to zadruga to, da premalo delajo odseki te zadruga. Edini, ki nekaj dela, je živinorejski; le-ta vodi molzno kontrolo, vodi rodovnik in opravlja še nekatera druga dela, ki so pomembna za napredek živinoreje v Karlovski dolini. Ostali odseki pa so nedelav-

ni kljub temu, da imajo ogromne naloge v zvezi s pospeševanjem kmetijstva v tej okolici. Poljedelsko-strojni bi moral nujno skrbeti, da se krma za živino izboljša. Dalje bi moral skrbeti za manjša melioracijska dela, saj teh je v tem kraju dovolj, ker je precej zemlje zamočvirjene in prav zato je krma za živino kisla. Pospeševalne odseke v tej okolici čaka še mnogo dela in bo prav, da se bodo o vsem tem temeljitje pogovorili na prihodnjem obnem zboru. Res, da ji ni treba kupiti toliko kmetijskih in ostalih proizvodov, pa se teh, ki bi jih lahko odkupovala, ne odkupuje in kmetovalci iz področja KZ Karlovca so zato prisiljeni, da prodajajo svoje pridelke v druge KZ. Tudi hranilno-kreditna služba ni zadovoljiva in je stanje vlog v lanskem letu zelo majhno. Če si hoče vodstvo karlovške zadruga pridobiti več članstva, bo moralo brezpogojno v bodoče posvetiti več pozornje za dvig kmetijske proizvodnje in bolj poživiti delo pospševalnih odsekov.

Sport in telesna vzgoja

Delo ribniškega Partizana

Uprava Partizana je lani storila veliko delo z ureditvijo doma Partizana. Dvorano doma je napadla hišna goba. S pomočjo Partizana Slovenije, ki je prispeval 1.000.000 dinarjev, in OLO Kočevje, ki je dal v ta namen 500.000 din, ter Medzadružnega lesno industrijskega podjetja in KZ Ribnica je uspelo dvorano toliko urediti, da sedaj služi svojemu namenu.

Za razvoj društva je zelo važen 22. december, ko je bilo na svečan način sprejetih 128 novih mladih članov. Kmalu nato se jih je prijavilo še 20.

Društvo Partizan Ribnica si je med drugim zadalo nalogo, da še v tem letu zgradi nov stadion. Tako močno društvo, kakor je ribniški Partizan, nujno potrebuje za uspešno delo športni stadion. Priprave so v teku in upamo, da bomo videli tekmovalnja na novem

V VELIKIH LASCAH SO PRICELI Z REDNO VADBO

TVD Partizan Velike Lašče obvešča občane, da je pričelo društvo z redno vadbo, in sicer: moški ob ponedeljkih in četrkih, ženske ob torekih in petkih po naslednjem urniku:

mlajša deca 3.30—4.30
starejša deca 4.30—5.30
pionirji (ke) 5.30—6.30
mladinci (ke) 6.30—7.30
člani (ce) 7.30—8.30

Vabljeni vsi, ki imajo veselje do telesne vzgoje!

stadionu že v tem letu. V načrtu je tudi gradnja nove skakalnice. Vsi ti načrti bodo seveda izvedljivi le s podporo vseh članov, merodajnih činiteljev in Ribničanov.

V sestavi Partizana delajo sedaj naslednji odbori: prednjaški zbor, ki skrbi za telesno vzgojo in šport, kulturnoprosvetni odsek, ki v svojem sestavu dramsko sekcijo, sekcijo za pevске zборе, sekcijo za ljudsko univerzo, sekcijo za ljudsko tehniko in kino-

sekcijo. Poleg tega deluje pri društvu tudi nekaj odborov.

Pohvaliti je treba upravo Partizana, ki je znala elastično reševati razna težka vprašanja, n. pr. v zvezi z obnovo dvorane itd. Društvena uprava je imela lani 24 rednih sej.

Partizan je bil tudi letos nosilec kulturnih prireditev ob priliki 26. marca, občinskega praznika Ribnice. Priredilo bo telovadno akademijo v večjem obsegu.

Odbojka se lahko igra povsod

Če se malo ozremo po Kočevskem, bomo videli, da se skoraj v vsaki vasi mladina zelo zanima za odbojko ali pa za kakšno drugo igro z žogo. Ponokod, kjer so organizacije Ljudske mladine ali Partizana dovolj močne, imajo tudi svoja igrišča, potreben bi bil samo še človek, ki bi jih vodil in učil.

Odbojka je igra, za katero ni treba veliko prostora, niti ne rekvizitov. Dovolj sta dve stojali, žoga in mreža ter 6 do 10 mlajših ali starejših fantov, ki imajo dovolj volje za vadbo.

Da bi vas seznanili z osnovnimi pravili odbojke, bomo v nadaljevnih objavljali članke, ki naj jih vodniki z mladino skrbno predelajo.

Okrajna zveza TVD Partizan je na svoji zadnji seji sklenila, da se

organizira v našem okraju Okrajna odbojkarska liga, v katero naj bi se prijavile vse ekipe, kajti le tako bomo dosegli masovnost in kvaliteto. Že samo v Kočevju imamo 4 moštva, ki komaj životarijo, v Ribnici imajo svoja moštva TVD Partizan, gimnazija in pripadniki JLA, pristopile bi še Velike Lašče, Dobrepolje, Sodražica itd. Povsod bi se dalo z malo dobre volje sestaviti ekipo, ki bi jim tudi plačala prevoz. Iz tega tekmovalnja izpade moštvo kočevskega Partizana, ki tekmuje v conski ligi, tako da bo moče ekip izenačena.

Prijavite se čimprej na Okrajno zvezo Partizan!

Sport v kratkem...

Pri Okrajnem odboru »Partizan« je osnovana komisija za cross. Njen namen je oživiti tradicijo tekmovalnj »Čez drn in strne« še posebno zato, ker so ta tekmovalnja množična in nudijo možnost udeleževanja vsem ljudem ne glede na njihovo fizično kondicijo.

4. aprila je imela gimnazija v Kočevju svoj redni športni dan. Dijaki so tekmovali v orientacijskem teku na 3500 m dolgi progi. Kljub težavnim progam, ki je vodila skozi grmovje, je bil dosežen dober čas 49 minut. Zmagala je skupina najmlajših tekmovalcev.

Nogometna tekma med člani »Partizana« in »Svobode«, odigrana preteklo nedeljo, se je končala z rezultatom 3:1 v korist Partizana. Moštvo Partizana je bilo v znatni premoči. Igro je oviralo zasneženo in blatno igrišče.

Mladinska nogometna tekma med domačim Partizanom in Grafičarjem se je končala neodločeno 2:2. M. Petrovič

ŠAH

ŠAHISTI KOČEVSKA GIMNAZIJE

Sah se na naši gimnaziji še ni zadovoljivo razvil, in to predvsem zaradi pomanjkanja šahovskih garnitur in literature. Ko bo ta slaba stran odpravljena, bo gotovo več zanimanja za to plemenito igro.

Treba bo igrati več turnirjev z močnejšimi igralci. Med posamezniki je na šoli mnogo dobrih šahistov, a treba jim je nuditi možnosti, da se še nadalje razvijajo. Letos smo igrali tudi prvenstvo gimnazije. Udeležilo se ga je 15 najboljših šahistov gimnazije. Zmagal je Mestek s 14 točkami pred Kudičarjem in Andoljškom po 12 ter Goršetom z 8 in pol. F. M.

NAVODILO UDELEŽENCEM ZBORA MLADINSKIH DELOVNIH BRIGAD

PREVOZ:
Udeleženci zhora, ki stanujejo v bližini železniške proge, naj se pripeljejo z jutranjim vlakom. Tisti pa, ki so od proge oddaljeni, naj se poslužijo avtobusov in kamijonov, ki bodo vozili na teh progah po naslednjem voznom redu:

RELACIJA:
Trava—Kočevje, odhod s Trave ob 5. uri zjutraj.
Loški potok—Hrib, odhod s Hriba ob 6. uri.
Gora—Vagovka, odhod ob 6.15.
Sodražica, pred občino ob 7. uri.
Rob (zbirališče Rob KZ), odhod ob 6. uri.
Struge (zbirališče pred KZ), odhod ob 6. uri.
Stari trg — zbirališče pred osnovno šolo in v Predgradu pred zadružnim domom; odhod iz Starega trga ob 6.30.
Koprivnik, odhod s Koprivnika ob 6.30, gre preko Nemške Loke (ob 7. uri), preko Kneže lipe in Mozija (7.30).
Osilnica — zbirališče pred osnovno šolo. Odhod po običajnem voznom redu avtobusa, ima iste postaje kot avtobus in ob istem času; pobira mladino do Morave.
Kočevska Reka, odhod ob 7. uri izpred krajevnega pisarne. Postaja v Štalcarjih.
Udeleženci, bodite točni in ne zamujajte, ker se bomo ravnali točno po navedenem voznom redu.

PRIPRAVLJALNI ODBOR ZA ZBOR MDB

Pred ribiško sezono

Še nekaj dni in naše vode bodo začeli obiskovati športni ribiči, ki bodo v ribiškem udejstvovanju našli svoje razvedrilo in oddih. Postri se so oddrstile že v lanskem decembru in sedaj že hlavno pobirajo zračno in talno hrano. Ščuke se pravkar vračajo iz drščin in bo prav gotovo marsikatera hlavnica po blestivki. Razmeroma največ pregelavce pa bodo prav gotovo delali športnim ribičem znani pre-

brisanici — kleni, ki jih ne manjka v nohni kočevski vodi.

Praktični ribolov pa ni edini način udejstvovanja športnih ribičev. Njihova poglavitna skrbi je gospodarsko upravljanje voda in s tem v zvezi obnavljanje ribjega staleža. Kočevski ribiči so začetne uspehe na tem področju že dosegli in s tem dokazali upravičenost obstoja svojega samostojnega društva.

Rašici, zelo lepi postrvi vodi, delajo veliko škodo vidre. Društvo je naročilo posebne pasti, ki jih daje vsakemu lovcu in ribiču, ki se hoče baviti z lovom na vidre. Informacije se dobe pri Upravnem odboru društva v Kočevju in področnih ribiških družinah. Tudi v Bistrici je opaziti v zadnjem času v večjem številu tega škodljivca, ki mu bo treba posvečati v bodočnosti veliko pozornost.

Ribiška družina v Kočevju je postala agilna. Ribiči bodo restavrirali vodne pregrade in zgorjem toku Rinže in s tem omogočili vlaganje zaroda ščuk, ki so glavne športne ribe v tej vodi. Zgradili bodo tudi dva čolna, ki bosta omogočila popolnejši pregled nad vodo.

Ing. Slavko Volk

PORAVNAJTE NAROČNINO

NENADOMA JE PREMINIL

Jože Hegler

DIREKTOR PREMGOVNIKA KRMELJ, REZERVNI KAPETAN JLA, NOSILEC »SPOMENICE 1941«, ODLIKOVAN Z REDOM ZA ZASLUŽE ZA NAROD, Z REDOM BRATSTVA IN ENOTNOSTI, Z MEDALJO ZA HRABROST IN REDOM DELA, ČLAN CENTRALNEGA ODBORA SINDIKATA RUDARJEV FLR, ČLAN SEKCIJE ZA PREMOSKEVA ZVEZNE INDUSTRIJSKE ZBORNICE, ČLAN REPUBLIKANSKEGA ODBORA SINDIKATOV LRS IN ČLAN DRUŠTEV IN ORGANIZACIJ OLO TRBOVLJE. BIL JE VEČ LET ČLAN ORGANIZACIJ RUDNIKA KOČEVJE IN SOUSTANOVITELJ DPD »SVOBODA« RUDNIKA

ZVESTEGA TOVARIŠA IN BORCA ZA IZGRADNJO SOCIALIZMA BOMO OHRANILI V NAJLEPSEM SPOMINU

RUDNIK RJAVEGA PREMOGA KOČEVJE, DPD »SVOBODA« KOČEVJE - RUDNIK, ORGANIZACIJE RUDNIKA: ZKS, SZDL, ZB IN SINDIKALNA ORGANIZACIJA

OBJAVE

KINO
»JADRAN« KOČEVJE: od 13. do 15. aprila ameriški barvni film »Sneg na Killmadžu«; 18. in 19. aprila ameriški film »Na divjem zapadu«; od 20. do 22. aprila ameriški film »Bojišče«; 25. in 26. aprila argentinski film »Vojna gaučev«.

»SVOBODA« RUDNIK: 14. in 15. aprila ameriški film »Strah«; 21. in 22. apr. ruski film »Sadko«.

»PARTIZAN« RIBNICA: 14. in 15. aprila mehški film »Red«. LOSKI POTOK: 21. in 22. aprila angleški film »Osebna zadeva«.

ZAHVALA
Iskreno se zahvaljujem tovarišu Petru Čero za vrnjeno izgubljeno listnico. Milka Hočevnar

CESTITKA
Dragemu očku Mihaelu škvarču iz Kočevja čestitajo ob 80-letnici vsi njegovi.

PREKLIC
Preključujem besede, ki sem jih izrekel o Mirku Adamiču, gostilničarju iz Ponikev, dne 31. marca t. l. v gostilni Zalar v Predstrugah. Zahvaljujem se mu, da je odstopil od tožbe. Franc Adamič, Ponikve 71, Videm-Dobrepolje

OBVESTILO
Okrajni zavod za socialno zavarovanje v Kočevju poziva vse učevalce minimalnih pokojnin in upravičence do polnega otroškega dodatka, da čimprej — kolikor tega še niso storili — predložijo potrdilo o gnetnem stanju. V nasprotjem primeru bo Zavod ustavljal izplačevanje varstvenega in otroškega dodatka s 1. majem 1956.

Okrajni zavod za socialno zavarovanje v Kočevju

OBVESTILA

KOČEVJE
Rodile so: Toferner Angela, gospodinja iz Slovenske vasi — dekl. — Oberstar Terezija, gospodinja iz Brega pri Kočevju — dečka; Bokan Verona, poljedelska delavka iz Mahovnika — dečka; Dragoš Irena, gospodinja iz Mlake pri Kočevju — dekl. — Levstik Brigita, natakaričica iz Zeljn — dekl. — Kozina Marija, gospodinja iz Kočevske Reke — dečka; Cur Ana, gospodinja iz Banje Loke — dekl. — Kovac Marija, gospodinja iz Sel pri Osilnici — dečka; Poje Marija, gospodinja iz Zgornjih Čačičev — dekl. — Žurja Marija, gospodinja iz Strojčev — dečka. Srečnim mamicam čestitamo!

Poročili so se: Blatnik Anton, zagarski delavec, in Stubljar Ivana, signalistka — oboja iz Zeljn; Mauko Silvester, poljedelski delavec, in Zimet Barbara, poljedelska delavka — oboja iz Podlesja; Benet Vilbald, jamski kopač iz Kočevja, in Jerič Jožefa, administratorica iz Šalke vasi; Matešan Božidar, elektromehaničar, in Čurak Marija, poljedelska delavka — oboja iz Kočevja; Zagar Leopold, kmetijski delavec, in Vlašič Marija, kmetijska delavka — oboja iz Primožev; Kerec Jožef, kmetijski delavec, in Mavrin Frida, kmetijska delavka — oboja iz Borovca pri Kočevski Reki. — Čestitamo!

Umrla so: Tomšič Jože, osebni upokojenec iz Mahovnika — 78 let; Henigman Ivana, gospodinja iz Novih Ložin — 69 let; Cimerman Franciška, gospodinja iz Kočevja

— 73 let; Guzelj Martin, invalidski upokojenec iz Kočevja — 52 let; Vencelj Kristina, rodbinska upokojenka iz Šalke vasi — 85 let; Zdravič Anton, osebni upokojenec iz Dolnje Brige — 76 let; Jurkovič Marija, kmetovalka iz Hriba pri Fari — 69 let; Colnar Apolonija, kmetovalka iz Kuželja — 80 let; Laknar Jože, osebni upokojenec iz Strojčev — 66 let.

RIBNICA
Rodile so: Lesar Marija, gospodinja iz Brež pri Ribnici — dekl. — Javornik Marija, gospodinja iz Ribnice — dečka; Marin Ljubica, gospodinja iz Ribnice — dečka. Srečnim mamicam čestitamo!

Umrla so: Hrovat Franc, preužitkar iz Lipovca — 84 let; Hočevnar Jože, kmetovalec iz Jurjevice — 65 let; Lovšin Anton, kmetovalec iz Gorice vasi — 64 let; Bevko Marija, preužitkarica iz Brež — 81 let.

DOBREPOLJE
Rodili sta: Grm Rozalija, gospodinja iz Kompolja — dekl. — Francelj Ivanka, gospodinja iz Rapljeva — dečka. Čestitamo!

Umrla so: Grm Ivana, preužitkarica iz Kompolja — 80 let; Novak Jože, preužitkar iz Vidma — 71 let; Žnidaršič Marija, otrok iz Kompolja — 3 mesece.

DRAGA—LOSKI POTOK
Rodili sta: Bartol Ljudmila, gospodinja iz Travnika — dekl. — Lavrič Ivana, gospodinja iz Hriba — dečka. Čestitamo!

Umrla so: Bartol Marija, preužitkarica iz Hriba — 89 let; Car Alojz, preužitkar iz Retij — 84 let; Mihelič Julijana, gospodinja iz Crnega potoka pri Dragi — 73 let.

kmetovalka iz Ravnega dola pri Sodražici. Čestitamo!

Umrla so: Zele Mihael, kmetovalec iz Podklanca — 87 let.

LASČE
Rodila je: Adamič Franciška, gospodinja iz Gašpinovega — dekl. — Čestitamo!

Umrla sta: Rupar Marija, kmetovalka iz Rup — 59 let; Perhaj Terezija, užitvalka rodbinske invalidnine — 61 let.

KRONIKA NESREČ
Ponesrečili so se: jamski kopač Stanko Filipič iz Rudnika si je poškodoval levo roko; Drago Križ, rudarski delavec iz Dolge vasi, si je poškodoval gleženj desne noge; Anton Smolčič, jamski vozač iz Kočevja, si je poškodoval koleno leve noge; Ivan Fišter, jamski kopač iz Rudnika, si je poškodoval levo roko; Ernest Gergar, rudarski delavec iz Livovala, je zaradi ne previdnosti pri odpenjanju rudniških vozličkov dobil lažje poškodbe na glavi; Jožeta Turka, jamskega kopača iz Rudnika, je njegov sodelavec zaradi ne previdnosti ranil z dvokoničnikom v levo roko; Francu Zupanu, kurjaču lokomotive, iz Rudnika, je kos premoga poškodoval desno nogo; Vilko Jurca, ključavničarski delavec iz Črnega potoka pri Kočevju, je pri delu na brusilnem stroju dobil lažje poškodbe na glavi; Franc Primožič, železosturgarski vajenec iz Kočevja, si je pri delu na krožni žagi porezal prste leve roke; Oto Pongračič, mehanik iz Rajndola, si je poškodoval prste desne roke; Fanika Sevenšek, delavka iz Klinje vasi, si je pri padcu ranila levo roko; Alojzija Mikec, delavka iz Kočevja, si je pri vrtnanju deščic za krtače s svedrom poškodovala prste leve roke.

ZABAVNI KOTIČEK

Nagradna križanka 10. LET

RESITEV KRIZANKE
»ZA 1. APRIL«

Vodoravno: 1 prepovedana, 10 ide, 12 mineral, 13 mol, 16 Mira, 18 volan, 19 šala, 20 enic, 21 atek, 22 Nacek, 24 oko, 26 črevo, 27 orati, 28 bas, 29 berem, 30 obad, 32 Murr, 34 Agon, 37 bager, 39 Odro, 42 lok, 43 Korošec, 45 nos, 46 Ešalon, 48 Edinost, 50 CA, 51 omet, 52 Nila, 53 al, 54 Ivani, 55 atomi, 57 Lenart, 58 Ivanec.

Navpično: 1 perica, 2 em, 3 piva, 4 ono, 5 velika, 6 era, 7 Dane, 8 Al, 9 amater, 10 imenovana, 11 dinar, 14 oleve, 15 lakomnosti, 17 acetan, 19 šareno, 23 kib, 24 obdariti, 25 osmešena, 26 čbr, 31 abonent, 33 urediti, 35 goša, 36 oka, 38 G. O., 40 dno, 41 rosa, 43 komar, 44 člov, 47 lova, 49 Nama, 54 in 56 in.

DVA RAZLIČNA ODGOVORA
Odvetnik po dobljeni pravdi: Očka, dobila sva.
Odvetnik po izgubljeni pravdi: Očka, izgubili ste.

V PRIHODNI ŠTEVILKI NOVA NAGRADNA KRIZANKA

SODRAŽICA
Rodili sta: Benčina Alojzija, gospodinja iz Sodražice — dečka; Koriš Rozalija, gospodinja iz Sodražice — dekl. — Čestitamo!

Poročila sta se: Pucelj Alojz, krojač iz Zamosteca, in Arko Ana,

Uredništvo in uprava v Kočevju, Ljubljanska cesta 22. Telef. 389. Tek. račun pri podružnici NB Kočevje, št. 617-T-388. — Letna naročnina znaša 240 din, polletna 120 din in je plačljiva naprej. — Za inozemstvo 500 din oziroma 1,50 ameriškega dolarja. — Poštnina plačana v gotovini. — Rokopisi se ne vračajo.

Tiska tiskarna »Urška«, Kočevje.

»Novica«,
10. nagrada: celoletna naročnina »Novica«.

Za opozorilo se to: v izrezane slike križanke čitljivo napišite rešitve, ker jih sicer ne bomo upoštevali. Rešitve pošljite na naslov: Uredništvo »Novica«, Kočevje, Ljubljanska cesta 22. Na spodnji desni del kuverte napišite: Nagradna križanka. Rešitve tudi lahko izročite osebno na uredništvo. Ne pozabite napisati svoj naslov.

Pridno na delo in obilo uspeha. V prihodnji številki bomo objavili izid žrebanja.

Iz življenja naših društev 10 let mladinskih delovnih brigad

Pogostiteo partizanskih sirot o Ribnici

Dobil sem povabilo, da se udeležim pogostitve partizanskih otrok, katero je organiziral Občinski odbor ZB Ribnica dne 25. marca dopoldne v prostorih doma JLA. V mali dvorani Doma je bilo že vse živo. Kakih 60 partizanskih sirot iz vse ribniške občine je sedelo za pregrnjenimi mizami, na katerih so vabile razne dobrote: pecivo, kolači in drugo. V kotu dvorane sem opazil fanta, ki je igral na harmoniko in tako še povečal veselo razpoloženje med mladimi udeleženci. Zbrane partizanske sirote, ki so v zadnji vojni izgubile enega ali oba roditelja, so pozdravili najprej predstavniki Občinskega odbora ZB Borovca, za njim sekretar Občinskega komiteja ZKS Zajc, nato v imenu SZDL Oven, v imenu JLA pa komandant ribniškega garnizona. V svojih nagovorih so tem partizanskim otrokom povedali mnogo lepih misli, spomnili so jih na njihove junaške čete, ki so se borili in padli za lepši jutrišnji dan svojih otrok in nas vseh. Govorniki so polagali na srce otrokom, da čuvajo in negujejo izročila svojih partizanskih roditeljev, predvsem pa, da se učijo, neprenehoma učijo. Otroci so z dolgočrajnim ploska-

njem obljubili, da se bodo držali koristnih nasvetov in napotkov v bodočem življenju. Spet se je oglasila harmonika in srca partizanskih sirot so bila polna veselja in hvaležnosti do tistih, ki so jim pripravili to veliko doživljeno. Prisedel sem k dvema fantoma. Radevolje sta mi odgovarjala na moja vprašanja. Mlajši od obeh fantov mi je odgovoril, da se piše Knol Danilo, Doma je iz Gorice vasi pri Ribnici. Osem mesecev je bil star, ko mu je padel očepartizan leta 1943 nekje pri Zagradcu. Sedaj živi sama z mamo, katero ima zelo rad. Obiskuje I. razred gimnazije. Njegov tovariš pa mi je povedal, da se piše Henigman Tone, doma iz Rakitnice. Oče mu je umrl na Rabu, ko mu je bilo komaj štiri leta. S ponosom pove, da so dali v njegovo ožji rodinji poleg očeta še štirje strici življenja za svobodo. Sedaj je star 18 let in je delavec pri Gozdni upravi Grčarice. Pomaga mami in sestri. Naj zaključim: lepo je bilo to prisrčno slavlje v Ribnici, in da je vse tako lepo uspelo, gre velika zaslugi tov. Kušanovi, učiteljici, in ostalim, ki so pomagali pri delu. Karel Oražem

Gasilci v Fari so marljivi

Pred kratkim je bil v Fari letni občni zbor PGD Vas-Fara. Udeležilo se ga je skoraj vse članstvo. Občni zbor je pokazal obracun dela, pokazal nam je uspehe pa tudi pomanjkljivosti gasilskega društva. Društvo je v preteklem letu doseglo precejšnje uspehe. Med prvimi moramo seveda omeniti dograditev gasilskega doma, čigar temelji so stali že več let. Gasilsko orodje je sedaj varno pod streho, medtem ko je bilo doslej izpostavljeno raznim vremenskim in drugim nepravilnostim. Poleg gasilske shrambe so v prostorih doma še matični urad, krajevna pisarna in pošta. Seveda je bilo treba pri gradnji doma premagati mnogo ovir, tako n. pr. v finančnem pogledu, nabavi potrebne materiala, iskanju dobrih zidarjev in drugih delavcev itd. Pri tem imata velike zasluge predvsem predsednik društva tovariš Škarč in poveljnik Papež, ki sta s svojim požrtvovalnim in vztrajnim delom največ pripomogla, da imajo gasilci sedaj lep dom.

Po poročilih se je razvila živahna debata, ki je poleg uspehov prikazala tudi nekatere pomanjkljivosti in napake društva. Te so na primer premajhna aktivnost nekaterih članov, slaba povezava z množičnimi organizacijami, premajhna pritegnitev mladine in pionirjev v društvo ter površno izvrševanje svojih dolžnosti nekaterih funkcionarjev in članov.

Po volitvah novega upravnega in nadzornega odbora, v katerih so v glavnem ostali dosedajni člani, so bili sprejeti razni sklepi, na primer: izboljšanje administrativnega dela, zgradnja stolpa v domu in dokončanje še ostalih nedovršenih del, učvrstitev organizacije članstva, primerna nagraditev najboljših delavskih članov, boljše povezava društev z množičnimi organizacijami, vključitev večjega števila mladine

DAN ŽELEZNICARJEV V KOČEVJU

Dan železnicaarjev, 15. april, bomo praznovali tudi v Kočevju. — Železnicaarji postaje Kočevje bodo v soboto, 14. aprila pridelili priložnostno akademijo v dvorani množičnih organizacij.

Ing. Anton Zorc:

Zanimivosti

o živinoreji v Ameriki

Razvoj Amerike in položaj farmarja v njenem gospodarstvu

Po površini je Amerika zelo velika. Ima 48 držav. Povprečno je vsaka približno tolikšna kakor Jugoslavija, nekatera pa so precej večje. Podolžna os, to je od Atlantskega do Tihnega oceana, meri okrog 6000 milj, navpična pa okrog 3000 milj (1 milja = 1,6 km).

Te ogromne površine so bile v času prvih priselencev izredno slabo naseljene, skoraj prazne. To povedo številke. Leta 1607, ko so znani prvi približni statistični podatki, je bilo vsega okrog štiri milijone ljudi. Plodnost in bogastvo zemlje sta v razmeroma kratkem času privedla v Ameriko veliko priselencev, večino iz Evrope. V letu 1890 je bilo že 75 milijonov ljudi, leta 1950, komaj 60 let kasneje, pa celo 185 milijonov. Največ priselencev je prišlo v Ameriko v

letih od 1790 do 1920. V tem razdobju se je priselilo čez 40 milijonov ljudi.

Prvi priselenci so se ustavili v pokrajini ob obali Atlantskega oceana. Na tem področju se je razvil prvotno kmetijstvo, pa tudi industrija se je razvila predvsem ob tej obali. Še danes je okrog 70 % vse ameriške industrije in največ trgovskih središč na tem področju. Notranost kontinenta je bila precej časa neznamenita. V vedno večjem priseljevanjem in z razvojem industrije je to ozemlje postajalo premajhno za potrebe tako hitro naraščajočega prebivalstva. Številni prebivalci so se odločili za selitve proti zahodu. Selili so se na značilnih, s platneno streho pokritih vozeh. Z velikimi napori so se v teku desetletij naselili na vsem področju Amerike, predvsem v samem središču države, kjer je največ plodne zemlje, primerne za kmetijstvo. To področje je porečje rek Mississippi in Missouri, kjer so države Mississippi, Mis-

Zbor volivcev v Jurjevici

Tov. Alojz Boh, predsednik Krajevnega odbora Jurjevica, je otvoril zbor volivcev, ki mu je prisostvoval tudi tajnik občinskega ljudskega odbora tov. Lojze Košir. Na zboru so razpravljali o vseh gospodarskih in političnih vprašanjih, ki se tičejo vasi Jurjevica, zlasti živo pa o popravi poljskih potoev. O tem je poročal tov. Janez Kozina. Slišati je bilo tudi kritiko, češ da je treba delo za popravo poljskih, kakor tudi ostalih vezalnih potoev porazdeliti na posameznika po velikosti posestva, ne pa po številu konj. Tako so potem tudi sklenili. Nadalje so na zboru napravili potreben načrt za popravo poljskih potoev v letu 1956 in že tudi konkretno zadolžili posameznega odbornika za izvedbo tega načrta. Namenili so se, da bodo nekatera pota popravili takoj v prvih spomladanskih dneh.

Razpravljali so tudi o tem, kako bi se dalo pospešiti ustanovitev vodne skupnosti v občini Ribnica. Odborniki so pokazali veliko zanimanje za osuševanje mlak »Muzgec« in za nadaljnjo regulacijo potočka Sajevca, s katero se je prenehalo med vojno. Če se ne bi dalo pospešiti ustanovitev te vodne skupnosti, so oni pripravili sami ustanoviti tako skupnost, toda samo za regulacijo Sajevca. Pri tem sicer računajo s finančnimi težavami, vendar so prepričani, da jim bo v ta namen tudi OLO Kočevje dal nekaj sredstev iz sklada za pospešitev kmetijstva.

Po temeljiti gospodarski razpravi so se sporazumeli s odborom SZDL v Jurjevici, da bi izvolili nov odbor. V novi odbor SZDL so izvolili predvsem mlajše ljudi, ki bodo znali prav voditi napredno in kulturno Jurjevico. Mladim odbornikom želimo mnogo uspehov.

Pismo odbora kočevskih maturantov in odgovor uredništva

Prvi vtisi naših maturantov

Kakor vsako leto, smo tudi letos maturanti kočevske gimnazije napravili nabiralno akcijo, da bi po končani maturi napravili izlet po Jugoslaviji, da bi na lastne oči videli, kaj je bilo ustvarjenega v povojnih letih v naši državi. Zanimivo pa je, da smo dobili na naše prošnje od nekaterih, predvsem velikih podjetij, presenetljive odgovore. Zanimivo je, da KGP Kočevje nima sredstev, da bi podprl ljudi, od katerih jih bo prav gotovo nekaj študiralo tisto, za kar so KGP potrebni strokovnjaki. Še bolj presenetljiv odgovor pa nam je poslal Rudnik rjavega premoga v Kočevju. Naj ga citiram: »Predlagamo pa, da se del dijakov po zaključku šolskega leta zaposli na našem podjetju za mesec dni in tako zasluži za izlet primerno vsoto denarja.«

Kako je moglo vodstvo takega podjetja poslati tak odgovor iz odgovora, ki je po našem mnenju neresničen — če se kaj razumemo

Prosvetno društvo na Gori

V vaseh Gore nad Sodražico že ves čas po osvoboditvi lahko zasledujemo precejšnje zanimanje za prosvetno delo, ki se je v glavnem razvijalo pod okriljem tamkajšnjega gasilskega društva. V majhnem šolskem prostoru ali na prostem so uprizarili že več dramskih del. Ker se je iz leta v leto čutila večja potreba po bolj organiziranem delu, je gasilsko društvo dalo letos pobudo za ustanovitev prosvetnega društva. To misel so pozdravili vsi prebivalci teh vasi, zlasti pa mladina. Kljub mrazu in slabemu vremenu je na ustanovni občni zbor

na poslovanje — in še s temi navsesti povrh. Mi se samj zavedamo težav, ki jih imajo podjetja. Toda take navseste dobimo lahko tudi doma. Po končani maturi bomo šli na delo in za začetek novega šolskega leta napravili maturitetni izlet. Naravnost nemogoče se nam zdi, da so mogli ljudje, ki so bili nekoč sami v našem položaju, tako

odgovoriti. Kako naj se sedaj odločimo, da gremo študirat rudarstvo pri takem razumevanju, ki so ga pokazali do nas!

Najbolj zanimivo pa je, da so podjetja, kot so: Zidar Kočevje, Ključavnarstvo in trg. Železina, pokazali večje razumevanje do nas in jim zato na tem mestu najlepša hvala. Odbor maturantov

In naši vtisi o maturantih

Gornji članek objavljamo v celoti, da si bodo naši bralci lahko ustvarili sliko o moralni kvaliteti podpisanege odbora maturantov. Naše mišljenje, in prepričani smo, da tudi mišljenje večine naših bralcev, se popolnoma ujema z mišljenjem rudnika rjavega premoga Kočevje. Ujema se z mišljenjem tistih, ki se dan za dnem borijo pod zemljo za svoj vsakdanji kruh. In ravno to dejstvo, da naše maturante takšno mišljenje »najbolj preseneča« nam da misliti, da je

Za bosenski planinami se je prebujal dan, sonce je pokukalo iz za hribov in pozdravljalo brigadirje srednješolske mladinske delovne brigade, ki je trobila nekje blizu tunela Bistričke. Okrog barake je bilo vse živo, saj jih je neusmiljeni »trubač« vrgel še pred šestimi uro iz spanja. Delali so namreč v treh izmenah. Jože, ki se je umilval ob vodnjaku, ki so ga mladinci iz prejšnje izmene sami napravili, je modroval: »Fantje, danes pa vreme ne kaže najbolje. Že nekaj dni je sonce neusmiljeno žgalo, a danes je vželo brez megle v kotlinah. Še pred poldnem bomo mokri ko žabe.«

Nekateri so se ob teh besedah smejali, drugi pa so zaskrbljeni gledali po oblakih. Ne bi bilo prijetno, če bi reka Bosna uničila še nedokončani propust. Potolažili so se hitro, saj je bilo nebo popolnoma jasno.

Kmalu nato je brigada odkorakala na delo. Blizali so se mestu, ki je pomenilo mladincem prizorišča borb in premagovanje ovir. Nad progo, ki se je na tem odseku zelo približevala reki Bosni, se je vzpenjal mogočen gorski hrbet. Po njem se je strmo spuščala sedaj suha struga hudournika.

Proga je bila že na obeh straneh gotova, le še propust, ki bi speljal hudournik v reko, je bilo treba dokončati. Brigadirji so na zadnji konferenci sprejeli obvezo, da ga bodo končali štiri dni pred rokom. Manjkalo je le še nekaj dni do določene dne in vse je kazalo, da bodo uspeli. Toda ni življenja brez boja in tokrat je bilo prav tako. Jožetova napoved se je uresničila.

Že dopoldne so se pričeli zbirati grozdički oblaki. Zagrmelo je nekajkrat in kmalu po odmoru se je uli-

la močna ploha. Ker do taborišča ni bilo daleč, se je večina zatekla pod streho. Le desetina tretje čete je ostala s komandirjem pod bližjim drevesom in čakala, kaj bo nally napravil z njihovim delom. Čeprav so bile veje goste, se je dež počasi prebiral skozi in močil tovariše.

Hudournikova struga se je napolnila in voda je bobnela skozi propust ter se zlivala v reko, ki je hitro naraščala. V začetku so fantje z zadovoljstvom ugotvijali, da je propust dober, a ko dež le ni prenehal in je reka že prestopila nizke bregove ter se dvigala vse bliže progi, so s strahom čakali, kdaj bo planila po njihovem pod-

platno. In res, že se je pričela zagajati v lesene opaže. Ker cementna stena še ni bila dobrodu osušana, se je pričela majati. Tedaj so fantje priskočili ter se s krampi in motikami uprli divji vodni sili. Obdržali so opaže ter vzpodbujali drug drugega, čeprav so bili prav do kože premočeni. K sreči je bil najhujši naliv mimo, in kakor je narasla, je voda postopoma zopet upadala. Vtem je štab brigad poslal požrtvovalnim mladincem zameno. Vsi brigadirji so jim bili hvaležni, saj so rešili enega izmed važnih objektov tega sektorja in izvršili obvezo le en dan kasneje.

Še večje pa je bilo zadovoljstvo vseh, ko je v naslednjih dneh bila vsa desetina, ki se je že prej tudi izkazala pri delu, proglašena za udarno. Marija Izak

PROGRAM ZBORA MLADINSKIH DELOVNIH BRIGAD V KOČEVJU

Dne 21. aprila 1956 bo ob 19. uri štafetni tek z baklami.

Ob 19.30 bo svečana akademija v počastitev 10. obletnice mladinskih delovnih brigad v šoškovem domu. Slavnostni govor bo imel Stane Repar. Pevski zbor kočevske gimnazije bo pel brigadirske pesmi pod vodstvom prof. Humeka. Nastopili bodo tudi folkloristi z raznimi plesmi. — Ob 20.30 se zberemo ob tabornem ognju pri šoškovem domu. Tu bo ognjemet in mladinsko rajanje. K petju mladine in brigadirjev se bo pridružil tudi moški pevski zbor društva »Svoboda« iz Kočevja.

Dan zbora — 22. april 1956.

Ob 8.30 uri je zbor MDB pri železniški postaji v Kočevju. Zberejo se vsi brigadirji našega okraja. Tu se bodo formirale brigade ozir. čete. — Ob 9. uri dopoldne bo pohod MDB skozi Kočevje. Brigadirje bo spremljala tudi mladina in godba kočevskih rudarjev. Brigade bodo odkorakale na ponožno igrišče stadiona telovadnega društva Partizan.

Ob 9.30 uri se prične svečano zborovanje. Na zborovanju bo govoril član predsedstva CK LMS Rudi Bregar. Po končanem zborovanju bodo sledile razne prireditve na stadionu Partizana: nogometna tekma, odbojgarski turnir, strelci bodo imeli tekmovalje v streljanju, mladinci-gasilci bodo priredili razne vaje, ljudska tehnikla pa bo nastopila z modelarji.

V popoldanskih urah bo na pomožnem igrišču stadiona brigadirsko rajanje.

Kratke iz Predgrada ob Kolpi

Čebelarji občine Predgrad so imeli dne 2. aprila 1956 zborovanje v Starem trgu. Zborovanja se je udeležil tudi okrajni referent za čebelarstvo in je organiziral čebelarški odbor, čigar namen naj bo s tesnejšim sodelovanjem doseči čimvečji napredek v čebelarstvu.

Za predsednika je bil izvoljen Pavel Majerle iz Predgrada, za tajnika pa Jure Mašič iz Sudevac.

Ker je v gornjem delu občine Predgrad okoli 20 čebelarjev, si zato le-ti želijo, da bi v bodoče bili čebelarji sestanki kar v Predgradu; po rajonski mapi je tako Predgrad središče Poljske doline, njim pa bi bila prihranjena dolga pot.

Izobraževalno društvo iz Dobilja je 25. marca 1956 v dvorani združenega doma v Predgradu uprizorilo veselico »Dva se ženita«. Občinstvo je predstavilo obilno obiskalo in je izražalo zadovoljstvo z bogatimi aplavzi.

VSAK 14. JE ČLAN PREŠERNOVE DRUŽBE

Te dni so se sestali poverjeniki Prešernove družbe iz laške občine. Splošna ugotovitev je bila, da so zaznamovali lep uspeh na področju zbiranja naročnikov za tako napredno knjigo. Da pa je tolikšno število naročnikov, gre predvsem zaslugi prosvetnim delavcem, ki so se pridobivanja novih naročnikov lotili z največjo vnemo. Po nepopolnih podatkih je vsak 14. do 15. prebivalec v laški občini član Prešernove družbe. Priznanje zaslužio tudi laški in še nekateri obrtniki, ki so lansko leto zbrali po svojih strokah precej praktičnih daril za naročnike knjig Prešernove družbe. VD

Za dober streljaj od Predgrada se cepita dve državni cesti: ena proti Starem trgu, Vinici in Črnomlju, druga proti Dolu in Kotu. Ker ni na tem važnem cestnem križišču kajpota, se dogaja, da pridejo tuji v vas povpraševati, kam te ceste peljejo.

Jože Šmalcelj

K članku Male Lašče

V 4. številki smo objavili članek dopisnika z. j. z naslovom Male Lašče. Članek popravljamo v toliko, da se pred okrajnim sodiščem ni zagovarjala Marija Peček, temveč je bila pri razpravi prisotna le kot priča. Peček Ela pa je bila obsojena na 1 mesec zapora in se je proti obsodbi pritožila na okrajno sodišče.

Ravnanje Pečkove s partizansko siroto je vredno ostre obsodbe in organizacija Socialistične zveze v Laščah je mnenja, da je izrečena sodba premala. Uredništvo je sprejelo dopis odvjetnika Ludvika Ferda iz Ljubljane z grožnjo, da vlaga tožbo zoper žalitev Pečkove. Menimo, da mu zagovarjanje dejanj, ki jih je storila Pečkova, ne bo prineslo uspeha.

Uredništvo

RAZPIS SLUŽBE

Kmetijska zadruga Osilnica išče poslovodjo in natakarja gostilne. Pisemne ponudbe pošljite na KZ Osilnica do 1. maja, Plača po kolektivni pogodbi.

souri, Kansas, Iowa, Illinois in še nekaj drugih, ki so najrazvitejše kmetijske države.

Dolgo časa je bila Amerika izrazito kmetijska, saj je bilo konec 18. stoletja, v letu 1790, še 80 % kmečkega prebivalstva in le 20 % meščanov. Po tem letu se je s hitrim razvojem industrije struktura prebivalstva naglo spreminjala. Po podatkih iz leta 1950 je bilo v ZDA meščanov 60 %, nekmečkega prebivalstva v predmestjih, največ delavcev 20 %, nekmečkega prebivalstva v podeželskih mestih 8 %, kmetov pa le 12 odstotkov. Številno farmarjev — kmečkega prebivalstva se še naprej zmanjšuje. Če primerjamo naše razmere, ko imamo še nad dve tretjini kmečkega prebivalstva, bomo razumeli, da se ameriško kmetijstvo od našega močno razlikuje. Nimajo majhnih kmetij, povsem drugače je organizirano delo, produkcija nekaterih proizvodov, zlasti mesa, jajc in celo mleka pa ima največkrat značaj industrije, kar bom še posebej opisal. Farmarji nimajo svojih bivalskih združenih v vasi kakor pri nas, Vasi splot ni. Vsak farmar živi v središču svoje farme.

Marsikdo je pri nas mnenja, da je v Ameriki veliko zemlje, ki še nima svojega lastnika. Vendar takšne zemlje skoraj ni več, razen manjših neraziskanih področij. Večina zemlje ima svojega lastnika. Ti so zasebni večji in manjši far-

marji ter razne banke. Banke pa tudi večji posestniki dajejo zemljo v zakup. Tako so v ZDA farmarji, ki obdelujejo samo svojo zemljo, takšni, ki imajo svojo zemljo in nekaj v zakup, ter takšni, ki imajo v zakup vzeto zemljo. Povprečna velikost ameriške farme je 200 akrov, to je 80 ha. Osebnega posestva imajo tudi visoke kmetijske šole.

Delovna storilnost je v industriji in kmetijstvu zelo velika. Za farmarje je to razumljivo, če se spomnimo, da jih je le 12 % in da imajo povprečno 80 ha velike farme. Na takšni farmi je vsa delovna sila med letom družina sama. Ker so odrasli otroci večinoma v šoli, dela večji del leta le gospodar in gospodinja z ljudskošolskimi otroki. Le pri spravi krmskih rastlin, posebno za silažo, pomagata vsa družina. Pridno in vztrajno mora delati tudi delavec v industriji. Industrij, ki je večinoma last večjih in manjših kompanij in tudi podjetcev, ima delovna mesta tako določena, da zahtevajo polnega človeka. Kdor noče delati, tisti pač dela nima. Za pridno delo pa je dober zaslužek, ki omogoči življenje po povprečnem ameriškem standardu. Napočno bi bilo trditi, da Amerika nima siromašnih ljudi. Tudi takšnih je precej; najlaže jih opazimo pri cenah razprodajah darovanih oblek. Zaslužek delavcev in nameščencev se ne ravna po številu otrok, le davek na plačo, katerega mora plačati

vsak zaposlenec, je za take družine manjši. Zato so posebno družine s podpoprečnim zaslužkom in z večjim številom otrok včasih v težkem položaju. Tem pomagajo razne dobrodelne organizacije, nekatere občine pa pobirajo poseben dodatni davek, da s tako zbranim denarjem podpirajo te družine. Za socialno skrbstvo in zdravstveno zaščito delavca ni splošnega zakona, ki bi reguliral to vprašanje. Za to skrbijo delavske unije, ki imajo o tem poseben dogovor z delodajalci. Tako uživajo vsi zaposleni socialno zavarovanje, ki pa le ni še izpopolnjeno. Za socialno zavarovanje plačujejo zaposleni 2 % in prav toliko delodajalec. Od nacionalnega dohodka se uporablja za zavarovanje 5,1 %. Kmečki delavci ne uživajo socialnega zavarovanja in niso povezani v delavske unije.

Precejšnja razlika v primerjavi z našimi razmerami je v odnosu posameznih poklicev med seboj. Čeprav se je pri nas upoštevane kmečkega poklica zadnji čas zboljšalo, vendar stanje še ni zadovoljivo. Pogosto se zgodi, da ljudje iz raznih nekmečkih poklicev smatrajo kmeta za človeka, ki mu znanje ni potrebno, ki pride do pridelkov brez posebnega truda, skratka menijo, da ta poklic lahko vsakdo uspešno opravlja. Prav redki so primeri, da bi dobro poznali probleme, ki težijo kmečka gospodarstva.

(Nadaljevanje prihodnjic)